

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2022-0000608375

Datum
8 november 2022

Opgesteld door

Samengewerkt met
IenW, EZK, LNV

Bijlage(n)
5

Aan
Van

Staatssecretaris van BZK
DGKR

nota

Nota beantwoording kamervragen over klimaat

Aanleiding

Er zijn drie sets Kamervragen ontvangen over het onderwerp klimaat:

1. Vragen de leden Teunissen, Van Raan (PvdD) en Simons (BIJ1) over het bericht '*Nederland doet te weinig om Bonaire te beschermen tegen bedreiging klimaatverandering*' (ingezonden 4 oktober 2022), gericht aan de ministers voor Klimaat en Energie en van Infrastructuur en Waterstaat en aan u;
2. Vragen het lid Bouchallikht (GroenLinks) over het onderzoek '*The Impacts of Climate Change on Bonaire*' (ingezonden 5 oktober 2022), gericht aan u en Koninkrijksrelaties en de minister voor Klimaat en energie;
3. Vragen van de leden Wuite en Boucke (beiden D66) over het bericht '*Onderzoek: Bonaire dreigt onder te lopen bij extreme klimaatverandering*' (ingezonden 12 oktober 2022), gericht aan u en de minister voor Klimaat en Energie.

De brieven worden ondertekend door u, mede namens de minister voor Klimaat en Energie en de minister van Infrastructuur en Waterstaat. De brieven worden tegelijkertijd voorgelegd aan de betrokken bewindspersonen.

Over dit onderwerp zijn onlangs ook twee commissiebrieven ontvangen, met het verzoek te reageren op de onderzoeken. Deze reactie is eind vorige week naar de Kamer verzonden.

BWO klimaat/Greenpeace

U heeft verzocht een BWO in te laten plannen met de meest betrokken bewindspersonen en Greenpeace.

De andere departementen geven aan liever eerst alleen met bewindspersonen te praten alvorens Greenpeace ook aanschuift.

Voorstel is om eerst met de bewindspersonen te praten en daarna een sessie met Greenpeace.

Geadviseerd besluit

- Bij akkoord de brieven met beantwoording ondertekenen.
- Het overleg met Greenpeace te organiseren na het BWO klimaat

Kern

- Via de Kamervragen worden zorgen geuit over de gevolgen van klimaatverandering voor Caribisch Nederland, met name Bonaire. Er

worden onder andere vragen gesteld over waterveiligheid en het behoud van koraal. Ook wordt gevraagd of er voldoende wordt gedaan om het probleem in beeld te krijgen en op het gebied van adaptie en mitigatie.

- In de reactie wordt erkend dat ook Caribisch Nederland gevolgen zal ondervinden van klimaatverandering en wordt ingegaan op de lopende trajecten op het gebied van kennisvergaring en strategievorming. De belangrijkste zijn:
  - o In het kader van het Natuur en Milieu Beleidsplan zal in 2023 een bredere beoordeling plaatsvinden van de gevolgen van klimaatverandering voor de eilanden;
  - o Er wordt een Klimaattafel opgezet om de gevolgen van klimaatverandering zo goed mogelijk op te vangen en een aanpak te formuleren die aansluit op de lokale context;
  - o In het kader van het kennisprogramma zeespiegelstijging en de te ontwikkelen klimaatscenario's wordt door het KNMI in meer detail gekeken naar de klimaatverandering op de BES-eilanden;
  - o In het ruimtelijk ontwikkelingsprogramma voor de BES-eilanden zullen klimaatverandering en -adaptatie belangrijke thema's zijn. Dit programma zal in 2023 worden opgeleverd.
- Over de toon van de beantwoording is veel discussie geweest tussen BZK en IenW. In een eerdere set die door u was beoordeeld en afgekeurd, was grotendeels de bewoording vanuit IenW overgenomen. IenW zit sterk op de lijn van benadrukken dat de openbare lichamen zelf aan zet zijn als het gaat om klimaatmaatregelen en dat er geen verantwoordelijkheden bij het Rijk liggen. Uiteindelijk is na veelvuldige ambtelijke afstemming overeenstemming gekomen over een meer empathische formulering, waarin onder andere sterker naar voren komt dat het Rijk de openbare lichamen wil helpen.
- In een eerdere versie van de beantwoording stelde u de vraag wanneer is bepaald dat gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van stresstesten. Hierover is navraag gedaan bij IenW. Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen hebben in de herijking van de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie in 2021 de afspraak gemaakt deze verantwoordelijkheid bij de gemeenten te leggen.

Onze referentie

2022-0000608375

Datum

8 november 2022

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Nota kan openbaar gemaakt worden met de namen weggelakt.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	TK-brief Beantwoording Kamervragen leden Teunissen Van Raan en Simons over het bericht 'Nederland doet te weinig om Bonaire te beschermen tegen bedreiging klimaatverandering' (2022Z18455)	
2	TK-brief Beantwoording Kamervragen lid Bouchallikht over het onderzoek 'The Impacts of Climate Change on Bonaire' (2022Z18570)	

3	TK-brief Beantwoording Kamervragen leden Wuite en Boucke (beiden D66) over het bericht 'Onderzoek: Bonaire dreigt onder te lopen bij extreme klimaatverandering' (2022Z19275)	
4	Schriftelijke vragen 12 oktober 2022	
5	2022Z18570 Het onderzoek 'The Impacts of Climate Change on Bonaire'	

Onze referentie
2022-0000608375

Datum
8 november 2022